

Visions sobre el canvi climàtic

El Conveni sobre el canvi climàtic va ser un dels principals llegats de la Cimera de la Terra de Rio de Janeiro. I el recordem quan fa poques setmanes que ha finalitzat la cimera de Johannesburg. A partir d'aquell document es va arribar al Protocol de Kyoto, en què els principals estats del món es comprometien a reduir les seves emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

La realitat dels fets ens ha mostrat que implantar el Protocol de Kyoto es fa molt difícil i que, per exemple, dins de la Unió Europea alguns països s'esforcen a fer els deures —Alemanya i la Gran Bretanya— mentre que d'altres no són gaire aplicats. Aquest és el cas de l'Estat espanyol. També hi ha sectors, com el del transport, que no contribueixen a la reducció dels gasos amb efecte d'hivernacle.

Precisament aquests gasos que s'emeten a l'atmosfera a partir de les activitats humanes són els que contribueixen al canvi climàtic. El tema d'aquest número té una doble dimensió: una vessant política i econòmica, atès que el model actual de producció i de consum agreuja la problemàtica socioambiental; i, per descomptat, una vessant científica. Val a dir-ho: tots els científics estan d'acord en el fet que el clima està canviant, però mentre que alguns atorguen una gran responsabilitat a les activitats humanes, d'altres argumenten que el clima sempre canvia i que l'increment de 0,5 graus en la temperatura del planeta els darrers cent anys té més a veure amb la variabilitat natural —el vapor d'aigua i els núvols— que amb les emissions de CO₂ d'origen antropogènic.

Aquestes visions científiques diverses són les que es presenten en aquest número. El catedràtic de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Josep Enric Llebot, ens fa un repàs de les diferents postures envers el canvi climàtic. Josep Peñuelas, investigador al Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) de la UAB ens explica com l'escalfament global s'està traduint en modificacions significatives en els cicles vitals d'animals i plantes. El paleoclimatòleg Antoni Rosell exposa els principals aspectes de l'evolució del clima durant els darrers 500.000 anys. Javier Martín Vide, catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Barcelona, fa un repàs de la tradició dels estudis sobre el canvi climàtic que s'han dut a terme a Catalunya. Aquestes aportacions es completen amb una entrevista a Richard Lindzen, catedràtic de Meteorologia i Física de l'Atmosfera al MIT de Boston-Cambridge, Massachusetts. El professor Lindzen posa en dubte que les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle d'origen antropogènic contribueixin al canvi climàtic. Una perspectiva sens dubte polèmica. Finalment, Ignasi Doñate analitza el Protocol de Kyoto. Es tracta, doncs, de visions ben diferents d'una problemàtica ambiental ben «calenta». ●

Lluís Reales

Director de *Medi Ambient. Tecnologia i Cultura*